

Debreceni Ítéltábla

Pkf.I.20.213/2024/2. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Strassburger Gyula pártfogó ügyvéd (cím) és dr. Rózsa Péter ügyvéd (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek – I. rendű alperes neve (cím) I. rendű, II. rendű alperes neve (cím) II. rendű, a III. rendű alperes neve (cím) III. rendű és a IV. rendű alperes neve (cím) IV. rendű alperesekkel szemben szerződés érvénytelensége, használati jog megállapítása és 1 400 000 Ft megfizetése iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 25.P.20.156/2024/9. számú végzése ellen a felperes részéről 13. és 15. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

v é g z é s t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyja.

Megállapítja, hogy a fellebbezési eljárás illetékmentes, a felperest a másodfokú eljárás során képviselő pártfogó ügyvéd díjának viselésére pedig a felperes köteles.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A felperes jogi képviselő nélkül terjesztett elő keresetlevelet szerződés érvénytelensége, használati jog megállapítása és 1 400 000 Ft megfizetése iránt; a keresetlevélben teljes személyes költségmentesség engedélyezését is kérte.

Az elsőfokú bíróság a 3. sorszámú végzésében felhívta a felperest, hogy 30 napon belül gondoskodjon jogi képviselő meghatalmazásáról és az általa szerkesztett keresetlevelet terjessze elő. A felperes a felhívást 2024. február 29-én vette át, majd 2024. március 28-án a határidő meghosszabbítását kérte, mert az elsőfokú bíróság tájékoztatása alapján pártfogó ügyvéd kirendelését kérte, a „határozatot 2024. március 27-én kapta meg”. Az elsőfokú bíróság 2024. április 15-ig meghosszabbította a határidőt. A felperes az erről szóló, 2024. április 2-án kelt végzést 2024. április 24-én vette át, a 2024. április 15-ig nyitva álló határidőben pedig nem tett eleget a 3. sorszámú végzésben foglaltaknak.

A kormányhivatal neve a 2024. április 29-én az elsőfokú bíróságnak megküldött végzése szerint a felperes 2024. április 25-én előterjesztett kérelmére pártfogó ügyvédet rendelt ki. A felperes ezt követően sem terjesztett elő hatályos keresetlevelet.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott végzésével visszautasította a keresetlevelet és a felperes teljes személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmét. Megállapította, hogy az eljárás illetékmentes. A végzés indokolásában ismertette a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 72. §-ának (1) és (2) bekezdéseit, valamint a 176. § (2) bekezdésének d) pontját. Mivel pedig a felperes határidőben nem tett

eleget (de a végzés meghozataláig sem) a 3. sorszámú felhívásban foglaltaknak, a keresetlevelet visszautasította. Idézte a költségmentesség és a költségfeljegyzési jog polgári és közigazgatási bírósági eljárásban történő alkalmazásáról szóló 2017. évi CXXVIII. törvény (a továbbiakban: Kmtv.) 11. §-ának c) pontját is, amely alapján a személyes költségmentesség engedélyezése iránti kérelmet is visszautasította. Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 57. §-a (1) bekezdésének a) pontja alapján állapította meg, hogy az eljárás illetékmentes.

A felperes az előbb a pártfogó ügyvédje, majd az általa meghatalmazott ügyvéd útján előterjesztett fellebbezésben elsődlegesen kérte a végzés megváltoztatását és a keresetlevél visszautasításának mellőzését, valamint az elsőfokú bíróság utasítását az eljárás lefolytatására, másodlagosan a végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását. A személyes költségmentességre vonatkozó rendelkezés kapcsán pedig elsődlegesen kérte a végzés megváltoztatását és a teljes személyes költségmentesség engedélyezését (amelyet a fellebbezésben külön is kért), másodlagosan a végzés hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság megsértette Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) XXVIII. cikkének (1) bekezdését, mivel sérült a jogvita elbírálásához való jog a keresetlevél visszautasításával. A Pp. 9. §-ának (1) bekezdését idézve továbbá jogsértő, hogy a végzést bírósági ügyintéző hozta. Ezt követően megsértett jogszabályhelyként hivatkozott és részben idézte a Pp. 176. §-a (2) bekezdésének d) és e) pontjait, valamint (5) bekezdését, 349. §-ának (1), 346. §-ának (4) – a (5) bekezdéseit. Idézte a jogi segítségnyújtásról szóló 2003. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Jstv.) 61. §-ának (1), (2) és (3a) bekezdéseit is, majd előadta, a végzés nem tartalmazza „a pártfogó ügyvéd támogatásra, kirendelésre” vonatkozó jogszabályokat és azok értelmezését. Kérelmet nyújtott be a pártfogó ügyvédi képviselő engedélyezése iránt, a határozatot pedig 2024. március 27-én kapta meg, majd kirendelték a pártfogó ügyvédet, a hatóság pedig 2024. április 29-én megküldte az erről szóló végzést az elsőfokú bíróságnak. A Jstv. 61. §-ának (3a) bekezdése alapján pedig a kirendelés pótolta a jogi képviselő meghatalmazását, az elsőfokú bíróság azonban nem indokolta, hogy ezt miért nem értékelte. Nem fogadható el, hogy a Pp. 176. §-a (2) bekezdésének d) pontjára hivatkozva visszautasították a keresetlevelet, mert pótolta a jogi képviselő meghatalmazását, az elsőfokú bíróság azonban nem indokolta meg, hogy miért nem vette figyelembe a jogi képviselőt. Az elsőfokú bíróság továbbá nem hívta fel a kirendelt pártfogó ügyvédet, hogy a keresetlevelet a Pp. 170. és 171. §-ainak megfelelően nyújtsa be. A 3. sorszámú végzés pedig nem tartalmazza teljeskörűen, hogy a keresetlevélnek milyen hiányai vannak, így a bíróság mulasztása miatt ennek következménye nem alkalmazható. Kérte továbbá 2024. március 28-án a határidő hosszabbítását, a határidőt 2024. április 15-ig meghosszabbító végzést azonban 2024. április 24-én vette kézhez, pártfogó ügyvéd kirendelését kellett kérnie. Mivel jogsértően utasították vissza a keresetlevelet, jogsértő az is, hogy a költségmentesség engedélyezése iránti kérelmet nem bíralták el érdemben. Idézte a Pp. 12. §-ának f) pontját előadta, 2024. április 30-án kérte a bíró kizárását az ügy elbírálásából, amelyet azonban nem bíráltak el, ezért jogsértő a keresetlevél visszautasítása. Kérte a fellebbezéssel kapcsolatos 10 000 Ft összegű ügyvédi munkadíj megtérítését is. Mindezeknek részben ellentmondva előadta azt is, hogy 2024. május 2-án vette kézhez a pártfogó ügyvéd kirendeléséről szóló határozatot, amely alapján 8 nap állt volna rendelkezésre a kirendelt jogi képviselővel való kapcsolatfelvételre, vagyis 2024. május 10-ig. Ezt követően lett volna lehetőség a kirendelt pártfogó ügyvédnek az iratok beszerzésére, az ügy megismerésére, a szükséges nyilatkozatok megtételére, amely további 30 nap. Az elsőfokú bíróság azonban 2024. május 7-én hozta meg a támadott végzést. Mindezek és a Jstv. 61. §-ának (2) bekezdése alapján is indokolt a végzés hatályon kívül helyezése, az eljárás

folytatásának elrendelése, a felperes felhívása a hiánypótlás teljesítésére megfelelő határidő biztosítása mellett.

A fellebbezés megalapozatlan.

Az ítéltábla előrebocsátja, hogy mivel a felperes a 14. sorszámú beadványában nem jogi képviselője útján, hanem csak személyesen jelentette be, hogy kérte a pártfogó ügyvéd kirendelésének visszavonását, ez a nyilatkozata hatálytalan volt a Pp. 74. §-ának (1) bekezdése alapján. A pártfogó ügyvédje azonban addigra előterjesztette a fellebbezést, majd ugyancsak a fellebbezési határidőn belül az általa meghatalmazott jogi képviselő is. Mivel azonban a fellebbezési nyilatkozatok nem voltak alapjaiban eltérőek, az egymásnak ellentmondó tényállításai (a kirendelő végzés átvétele) pedig az alább kifejtettek szerint nem bírtak érdemi jelentőséggel, az ítéltábla az utóbb, a felperes újonnan meghatalmazott jogi képviselője által előterjesztett fellebbezést is érdemben elbírált [Pp. 64. §-ának (2) bekezdése].

Az elsőfokú bíróság feltárta a döntéséhez szükséges tényállást és megalapozottan utasította vissza a keresetlevelet (és a költségkedvezmény iránti kérelmet). Döntésével és annak indokaival az ítéltábla egyetértett, ezért annak helyes indokai szükségtelen megismétlése nélkül csak a fellebbezésben foglaltak miatt hangsúlyozza a következőket.

A Pp. 11. §-ának (5) bekezdése szerint jogszabályban meghatározott esetekben, önálló aláírási joggal, tárgyaláson kívül – a bíró irányítása és felügyelete mellett – bírósági ügyintéző is eljárhat; a bíróság eljárására irányadó, törvényben meghatározott rendelkezéseket ilyen esetben a bírósági ügyintéző eljárására kell alkalmazni. A bírósági ügyintézők által ellátható egyes feladatokról szóló 56/2008. (III. 26.) Korm. rendelet 7. §-a (1) bekezdésének 2. pontja alapján pedig a bírósági ügyintéző első fokon a peres eljárásban – egyebek mellett – a Pp. 176. § (2) bekezdése alapján hozhat a keresetlevelet visszautasító végzést, ezért a végzés a fellebbezés hivatkozásával szemben nem volt jogsértő.

Ugyanígy az elsőfokú bíróság végzése nem sérti a Jstv. 61. §-ának (1), (2) és (3a) bekezdéseit, azok mentén pedig az elsőfokú bíróság döntésével és annak indokolásával összefüggésben felhívott eljárási szabályokat sem. A Jstv. 61. §-ának (1) bekezdése szerint a fél – a támogatást engedélyező végleges vagy jogerős határozat jogi segítőnek történő átadása mellett – a határozatban megjelölt perben a képviselőjére a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül meghatalmazást adhat a jogi segítőnek. A (2) bekezdés szerint ha a fél képviselőjét pártfogó ügyvédként jogi segítő nem vállalja, és ez – a határidőkre tekintettel – a jogainak sérelmével járhat, a fél az eljárási határidő elmulasztása esetén erre hivatkozással a perben igazolási kérelmet terjeszthet elő, a jogi segítségnyújtó szolgálat pedig részére – kérelmére – pártfogó ügyvédként jogi segítő, ügyvédet vagy ügyvédi irodát rendelhet ki. A jogi segítségnyújtó szolgálat a kirendelésről a végzés egy kiadmányának egyidejű megküldésével, illetve amennyiben az eljáró bíróságról és a per ügyszámáról csak később szerez tudomást, a tudomásszerzést követően haladéktalanul megküldött végzéssel értesíti az eljáró bíróságot. A (3a) bekezdés alapján pedig a jogi segítségnyújtó szolgálat által pártfogó ügyvédként kirendelt jogi segítő, ügyvéd vagy ügyvédi iroda esetében a meghatalmazást a kirendelő végzés pótolja.

A Jstv. e rendelkezései tehát azt szabályozzák, hogy a felperes az engedélyező határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül adhat meghatalmazást a jogi segítőnek, az ezzel összefüggésben beálló valamely késedelem miatt pedig erre hivatkozással igazolási kérelem terjeszthető elő, a kirendelő végzés pedig pótolja a meghatalmazást. Mindezek – ahogy a Jstv. 61. §-ának (2) bekezdése is utal rá – nem jelentik azonban a bíróság által megállapított határidő bárminemű megváltoztatását.

Az elsőfokú bíróság a felperes kérelmét követően meghosszabbította a 3. sorszámú végzésben biztosított határidőt, amellyel összesen 45 napot biztosított a keresetlevél jogi képviselő által történő előterjesztésére. A Pp. 147. §-ának (1) bekezdése szerint azonban a bíróság az általa megállapított határidőt fontos okból egyszer hosszabbíthatja meg azzal, hogy a határidő a meghosszabbítással együtt 45 napnál hosszabb nem lehet (kivéve, ha a szakvélemény elkészítése hosszabb határidőt tesz szükségessé). E törvényi maximum szerinti 45 nap tehát nem lett volna meghosszabbítható, mint ahogy ilyen (meg nem engedhető) kérelmet a felperes sem terjesztett elő (de utóbb igazolási kérelmet sem). A Pp. 149. §-ának (1) bekezdése szerint továbbá a fél az elmulasztott perbeli cselekményt – ha e törvény másként nem rendelkezik – többé hatályosan nem teljesítheti, az elkésztett teljesített perbeli cselekmény hatálytalan; a bíróság az elkésztett teljesített perbeli cselekmény hatálytalanságának tényéről az érintett felet értesíti, kivéve, ha e törvény az elkésztett perbeli cselekmény visszautasítását írja elő. Ez alapján pedig ha a felperes a törvényi maximumot jelentő 45 napot (április 15-ét) követően eleget is tett volna a 3. sorszámú végzésben adott felhívásnak, az is hatálytalan lett volna és a keresetlevél visszautasításával járt volna.

A felperes hivatkozásával szemben továbbá önmagában az, hogy – az előzőek alapján hatálytalan perbeli cselekményként 2024. április 15-t követően – 2024. április 29-én beérkezett a meghatalmazást pótló kirendelő végzés, nem teszi jogsértővé a végzést. Az elsőfokú bíróság ugyanis nemcsak arra hívta fel a felperest, hogy adjon meghatalmazást jogi képviselőnek, hanem arra is, hogy a jogi képviselő által készített keresetlevelet terjesszen elő. Ennek megfelelően a Pp. 176. §-a (2) bekezdésének d) pontja sem azt szankcionálja visszautasítással, ha a félnek nincs meghatalmazott jogi képviselője, hanem ha „nélküle” nyújtja be a keresetlevelet, azaz nem professzionális jogi képviselő, hanem a laikusnak számító fél „szerkeszti” a keresetlevelet. Az elsőfokú bíróság által alkalmazott e jogszabályhely szerint ugyanis a bíróság visszautasítja a keresetlevelet, ha hiánypótlási felhívás ellenére a felperes a keresetlevelet – kötelező jogi képviselet esetén – jogi képviselő nélkül nyújtotta be, vagy nem gondoskodott a 73. § (3) bekezdése szerinti esetben a jogi képviseletéről.

A felperes alaptalanul hivatkozott arra is, hogy külön fel kellett volna hívni – az eleve elkésztett „bejelentett” – jogi képviselőjét is a hiányosság pótlására. Az elsőfokú bíróságnak ugyanis a Pp. 73. §-a (1) bekezdésének a) pontjában foglaltak szerint kellett eljárnia a 3. sorszámú végzéssel. E jogszabályhely szerint pedig a bíróság a jogi képviselő meghatalmazásának szükségességéről, a pártfogó ügyvédi képviselet engedélyezésének lehetőségéről, valamint a jogi képviselő nélkül történő eljárás jogkövetkezményeiről a felperest a keresetlevél jogi képviselő nélkül történő előterjesztése esetén hiánypótlásra felhívó végzésben tájékoztatja. Minthogy azonban a jogi képviselő nélkül előterjesztett keresetlevél hatálytalan volt, az elsőfokú bíróság nem is hívhatta fel annak hiányai pótlására a jogi képviselőt; ez a kötelezettsége abban az esetben jelentkezett volna, ha a felperes a jogi képviselője útján terjeszt elő a jogi képviselő által készített keresetlevelet, és esetlegesen az bizonyul hiányosnak.

A felperes alaptalanul hivatkozott az eljáró bíró kizárásával kapcsolatos kérelmére is. A felperes ugyanis azt is jogi képviselő nélkül terjesztette elő, ezért a Miskolci Törvényszék 12. sorszáma alatt rendelkezésre álló 10.Pk.20.6../2024/2. számú végzése szerint az is hatálytalan volt. Az ítéltábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy a Pp. 12. §-ának f) pontjára alapított kizárás (a bírótól az ügy tárgyilagos megítélése egyéb okból nem várható) nem akadályozza az érdemi határozat meghozatalának sem [Pp. 18. §-a (1) bekezdésének második mondata], nemhogy a keresetlevél jelen okból történt visszautasításának.

A felperes továbbá mindezek függvényében maga sem tette vitássá a fellebbezésben, hogy a költségkedvezmény engedélyezése iránti kérelem Kmtv. 11. §-ának c) pontja szerinti visszautasítása jogszabálysértő a keresetlevél – fentiek szerint – megalapozott visszautasítása esetén.

Az ítéltábla mindezek alapján helybenhagyta az elsőfokú bíróság végzését a Pp. 389. §-a szerint alkalmazandó 383. § (2) bekezdése alapján.

A fellebbezési eljárás az Itv. 57. §-a (1) bekezdésének a) és b) pontjai alapján volt illetékmentes.

Az ítéltábla – figyelemmel arra is, hogy a felperes a perben nem részesült költségkedvezményben – a Pp. 101. §-ának (3) bekezdése alapján állapította meg, hogy az eljárásjogi értelemben pervesztes felperes köteles a pártfogó ügyvédi díj viselésére.

Debrecen, 2024. július 2.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró